

Hallbarhet
tillsammans

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Samarbete för att bygga upp en hållbar framtid

Sammanfattning av och perspektiv på
ansvarsrapporterna inom statsförvaltningen 2024

Statskontoret stödjer målen för en hållbar utveckling

Innehållsförteckning

Samarbete för att bygga upp en hållbar framtid _____	1
Förord _____	3
I den här sammanfattningen _____	4
Stort behov av att främja hållbar utveckling _____	5
Referensram för statsförvaltningens hållbarhetsrapportering _____	6
Trender i hållbarhets- och ansvarsrapporterna 2024 _____	7
Hurdant handavtryck lämnar organisationerna inom statsförvaltningen? _____	8
Statsförvaltningen deltar på bred front i hållbarhetsrapporteringen _____	9
Identifieringsordningen för målen för hållbar utveckling är relativt etablerad _____	10
De mest identifierade målen per förvaltningsområde _____	11
Hur har organisationerna främjat målen för hållbar utveckling? _____	12
Urval av de mål för hållbar utveckling som identifierats oftast _____	13
Urval av de mål för hållbar utveckling som identifierats ganska ofta 1/2 _____	14
Urval av de mål för hållbar utveckling som identifierats ganska ofta 2/2 _____	15
Urval av de mål för hållbar utveckling som identifierats mest sällan 1/2 _____	16
Urval av de mål för hållbar utveckling som identifierats mest sällan 2/2 _____	17
Hurdant fotavtryck lämnar organisationerna inom statsförvaltningen? _____	18
Det ekologiska fotavtrycket är fortfarande det delområde av fotavtrycket som identifierades mest _____	19
Rapporteringen om det sociala fotavtrycket har ökat stadigt under årens lopp _____	20
Ekonomi syns i alla delområden av fotavtrycket _____	21
I organisationernas fotavtryck ingår också forskningsansvaret och det kulturella fotavtrycket _____	22
Slutsatser _____	23
Pro gradu-avhandling: framtidsutsikter för hållbarhetsarbetet inom statsförvaltningen _____	24

Förord

”

I jämförelsen av olika länder gällande hållbar utveckling placerar sig Finland igen i toppen när det gäller att genomföra hållbar utveckling – som en fyr som visar riktningen. Ändå är det fortfarande en lång väg kvar mot horisonten; vi lever i år 2025 och Agenda 2030-målen utmanar oss att fortsätta arbetet. Att bygga en hållbar framtid handlar om samarbete och kräver att hela samhället deltar. Även organisationerna inom statsförvaltningen har en betydande roll i denna ekvation.

Som en del av statsförvaltningens besparingar har regeringen beslutat att lätta på förfaringssätten och rapporteringen inom förvaltningen och bland annat slopa statens hållbarhetsrapportering. Det här är ett nytt skede där våra styrkor inte försvinner med rapporterna, utan syns i handlingar och lösningar som bygger en hållbar framtid.

Statskontorets general direktör **Liisa Räsänen**

I den här sammanfattningen

1 Stort behov av att främja hållbar utveckling

2 Referensram för statsförvaltningens hållbarhetsrapportering

3 Trender i hållbarhets- och ansvarsrapporterna 2024

4 Hurdant handavtryck lämnar organisationerna inom statsförvaltningen?

5 Hur har organisationerna främjat målen för hållbar utveckling?

6 Hurdant slags fotavtryck lämnar organisationer?

7 Slutsatser

8 Pro gradu-avhandling: framtidsutsikter för hållbarhetsarbetet inom statsförvaltningen

Stort behov av att främja hållbar utveckling

År 2015 förband sig FN:s medlemsländer till handlingsplanen Agenda 2030, som styr arbetet för hållbar utveckling globalt fram till 2030.

Handlingsplanen innehåller 17 sammankopplade mål som ska främjas samtidigt och som skapar en grund för hållbarhetsarbetet inom statsförvaltningen.

Finland rapporterar om hur arbetet för hållbar utveckling framskrider med en landsrapport (voluntary national review), som publicerades i juni 2025.

Finland har tillsammans med de övriga nordiska länderna legat i topp i den globala jämförelsen i fråga om hållbar utveckling. Trots detta har Finland utmaningar bland annat när det kommer till att uppnå målen för ekologisk hållbarhet.

Enligt en uppskattning i **FN:s rapport** kommer inget av målen att uppnås till fullo före 2030.

Mer information om handlingsplanen finns på adressen: kestavakehitys.fi/sv

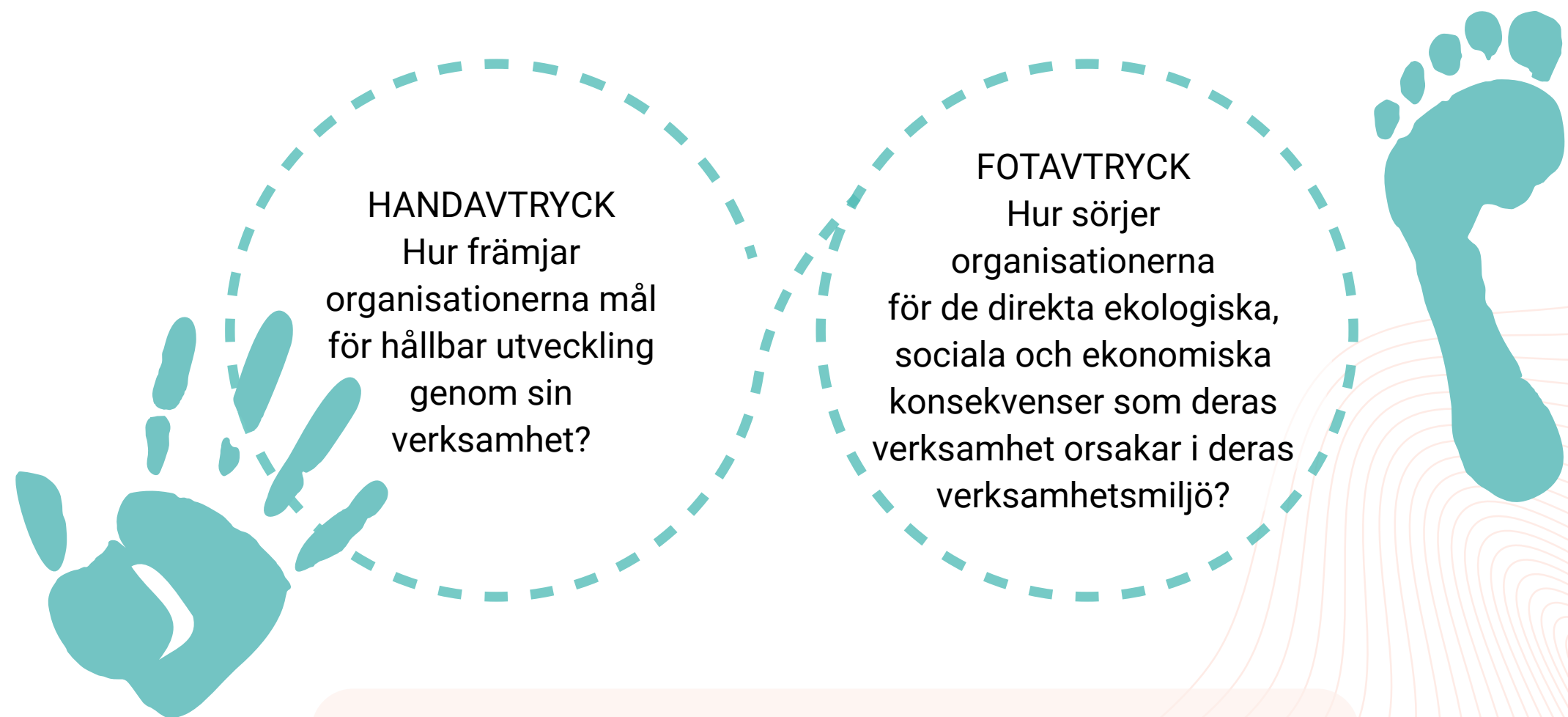
Referensram för statsförvaltningens hållbarhetsrapportering

Statskontoret uppdaterade sin anvisning och den nya anvisningen **Hållbarhetsrapportering i statsförvaltningen** trädde i kraft i december 2024.

De största ändringarna i den nya anvisningen:

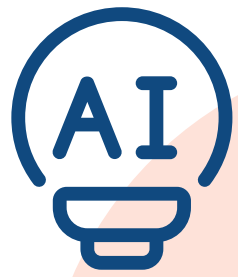
hållbarhet uppdaterades som centralt begrepp ministeriernas hållbarhetsrapportering och rapporteringen om hållbar utveckling i regeringens årsberättelse förenhetligades och mer material om visionen, målen och organiseringen i anslutning till hållbarhetsarbetet togs med i anvisningen.

De centrala innehållen i anvisningen är

Du kan bekanta dig med anvisningen och referensramen för hållbarhetsrapportering på valtiokonttori.fi/sv

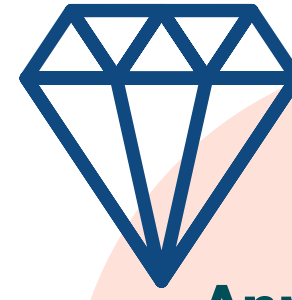
Trender i hållbarhets- och ansvarsrapporterna 2024

Utveckling av strategisk användning av artificiell intelligens

Samarbete med studerande ger riktlinjer för hållbarhetsarbetet

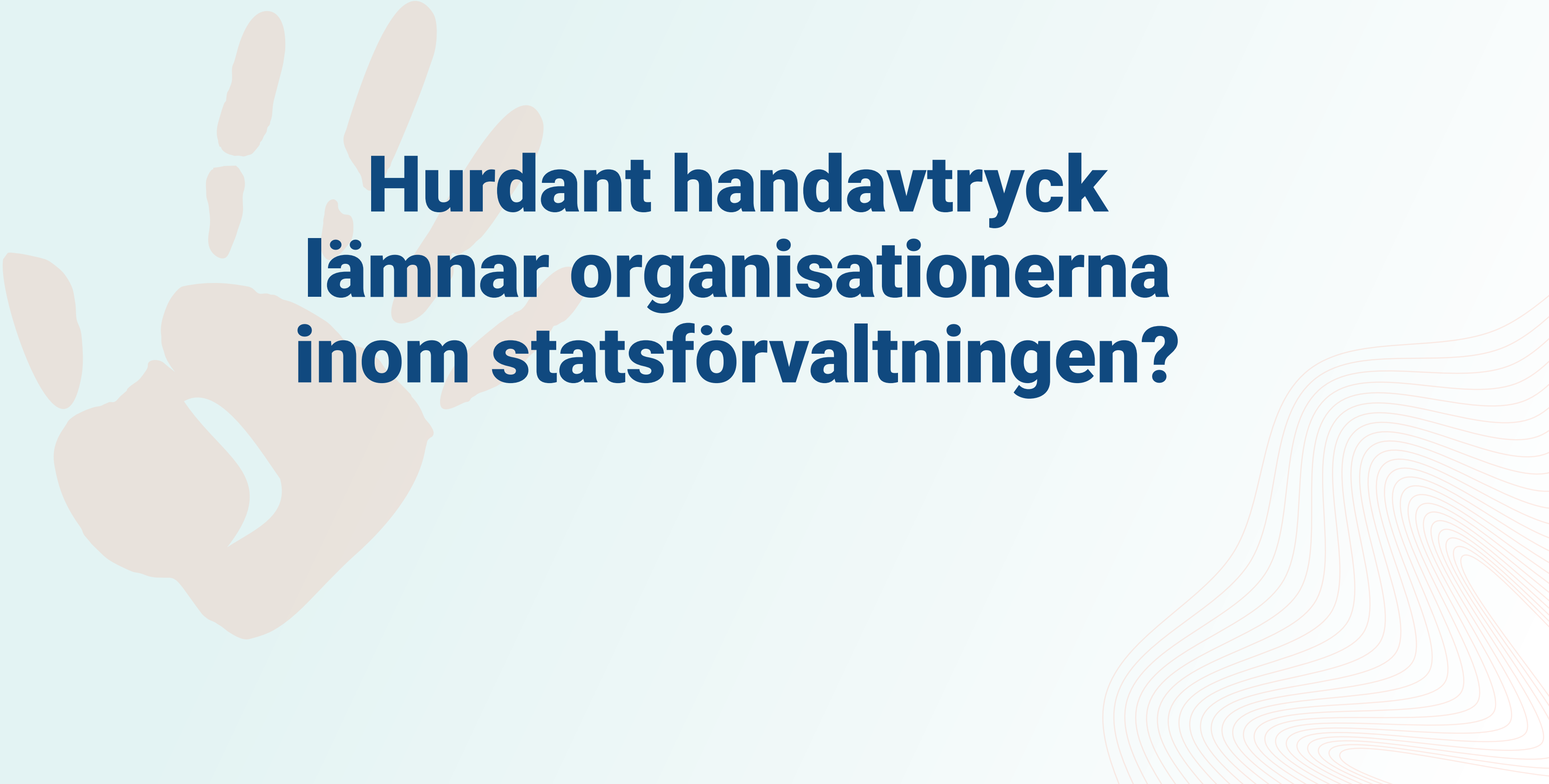

Anpassningen av ekonomin en utmaning för hållbarhetsarbetet

Hållbarhetsarbetet som en del av säkerheten i vidsträckt bemärkelse

Arbetet för hållbar utveckling har en stark koppling till aktuella samhällsfenomen. Olika kriser samt omvälvningar och trender i samhället påverkar hur man närmar sig hållbar utveckling och hur arbetet främjas.

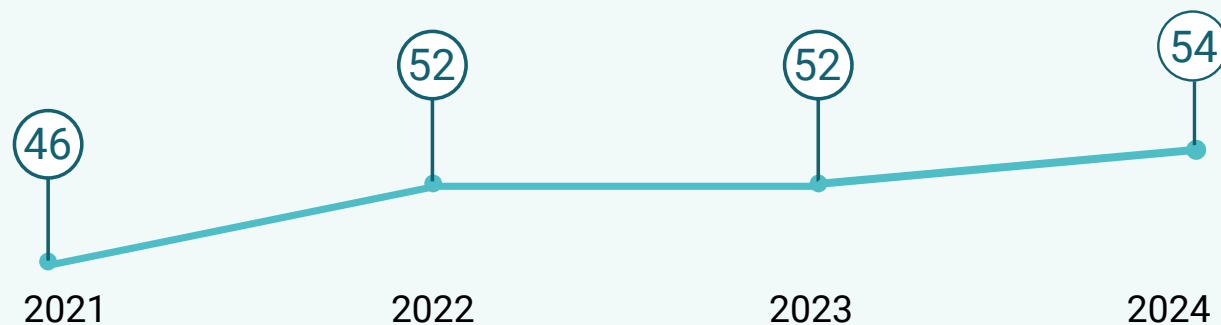
Hurdant handavtryck lämnar organisationerna inom statsförvaltningen?

Statsförvaltningen deltar på bred front i hållbarhetsrapporteringen

Antalet rapporterade organisationer har hållits på en jämn nivå, vilket återspeglar att rapporteringen har blivit etablerad.

År 2024 publicerade 60 organisationer en hållbarhets- eller ansvarighetsrapport

Statliga ministerier, ämbetsverk och inrättningar

Andra organisationer inom den offentliga förvaltningen

Rapporterande organisationer:

Statliga ministerier, ämbetsverk och inrättningar

- Arbets- och näringsministeriet • Brottsförundersökningsmyndigheten • Business Finland • Domstolsväsendet • Energimyndigheten • Fimea • Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet • Finansministeriet • Finlands Akademi • Finlands miljöcentral • Försvarsministeriet och Försvarsmakten • Förvaltningsnämnden för Sveaborg • Gamla Vasa Sjukhus • Geologiska forskningscentralen • Gränsbevakningsväsendet • Institutet för hälsa och välfärd • Justitieministeriet • Kommunikationsministeriet • Konkurrens- och konsumentverket • Krishanteringscentret • Lantmäteriverket • Livsmedelsverket • Meteorologiska institutet • Migrationsverket • Miljöministeriet • Museiverket • Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata • Naturresursinstitutet • Niuvanniemi sjukhus • Palkeet • Patent- och registerstyrelsen • Regionförvaltningsverken • Riksarkivet • Riksdagens kansli • Räddningsinstitutet • Skatteförvaltningen • Social- och hälsovårdsministeriet • Statens revisionsverk • Statistiska centralen • Statskontoret • Statsrådets kansli • STUK • Tillgänglighetsbiblioteket Celia • Traficom • Trafikledsverket • Tukes • Tullen • Undervisnings- och kulturministeriet • Utbildningsstyrelsen • Utrikesministeriet • Utsökningsverket och Konkursombudsmannens byrå • Valtori • Valvira • Verket för finansiell stabilitet

Andra organisationer inom den offentliga förvaltningen

- Arbetshälsoinstitutet • Folkspensionsanstalten • Försörjningsberedskapscentralen • HAUS Kehittämiskeskus • Senatkongressen • Skogscentralen

Identifieringsordningen för målen för hållbar utveckling är relativt etablerad

Statskontoret rekommenderar i sin anvisning att man identifierar de 3–5 mål som med tanke på organisationens verksamhet är viktigast för hållbar utveckling. Organisationerna har i genomsnitt identifierat fyra mål. Både de mål som identifierats oftast och de mål som identifierats mest sällan har hållits på nästan samma nivå under alla rapporteringsår.

Oftast identifierats:

30

25

24

23

Ganska mycket identifierats:

18

16

16

15

13

Mest sällan identifierats:

10

9

7

6

5

5

5

1

De mest identifierade målen per förvaltningsområde

Förvaltningsområden som består av flera organisationer sköter om den politiska sektor som tilldelats dem. Organisationerna inom ett förvaltningsområde kan samarbeta när de planerar sitt hållbarhetsarbete, vilket innebär att vissa mål kan framhållas inom förvaltningsområdena. Här presenteras de mest identifierade målen för de förvaltningsområden som har publicerat fler än en rapport där arbetet beskrivs genom målen för hållbar utveckling.

Justitieministeriet

Jord- och skogsbruksministeriet

Inrikesministeriet

Kommunikationsministeriet

Finansministeriet

Arbets- och näringsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Social- och hälsovårdsministeriet

Hur har organisationerna främjat målen för hållbar utveckling?

Följande avsnitt innehåller en översikt över hur organisationerna har rapporterat att de främjat sina identifierade mål 2024. Om du vill bekanta dig närmare med det arbete organisationerna har gjort kan du läsa mer i sammandraget av rapporterna eller bekanta dig med organisationernas egna rapporter som finns samlade på Statskontorets webbplats.

Hållbarhetsrapportering inom staten

Urval av de mål för hållbar utveckling som identifierats oftast

30

Traficom genomförde som stöd för utarbetandet av den nationella energi- och klimatstrategin och klimatplanen på medellång sikt flera konsekvensbedömningar av åtgärder i anslutning till åtgärder för att minska utsläppen från trafiken, med hjälp av vilka utsläppsklyftan från ansvarsfördelningssektorn i förhållande till målen kunde minskas.

25

Finlands miljöcentral Syke publicerade en uppdaterad version av verktyget Klimatdiet, med vilket alla kan beräkna koldioxidavtrycket från sin egen konsumtion. I den senaste uppdateringen utvecklades de delar av räknaren som har anknytning till kost, konsumtion av varor och tjänster samt värme och el och räknarens utsläppskoefficienter uppdaterades.

24

Domstolsväsende uppger i sin rapport att Domstolsverket strävade efter att främja barnets ställning inom justitieförvaltningen genom att producera webbmateriel för barn och unga om hur ärenden som gäller dem behandlas i domstolarna.

23

Skatteförvaltningen lade till Facebook, Instagram och LinkedIn som kundservicekanaler i allmänna beskattningsärenden. En växande kundgrupp är utlänningar som inte har möjlighet att använda MinSkatt eller ringa eftersom de har en utländsk anslutning.

Urval av de mål för hållbar utveckling som identifierats ganska ofta 1/2

18

Krishanteringscentret deltog i det internationella forskningsprojektet "Peacebuilding and Local Knowledge Network", där man utvecklar uppdragens förmåga att bland annat bedöma och öka utnyttjandet av lokal information i civila krishanteringsuppdrag och därigenom stödja det lokala ägarskapet.

16

Regionförvaltningsverken ordnade tillsammans med **THL** träffar som berör förebyggande rusmedelsarbete för kommunerna och välfärdsområdena samt andra aktörer inom det förebyggande rusmedelsarbetet. För att genomföra ett högklassigt och effektivt förebyggande rusmedelsarbete delades det ut information om bland annat rusmedelsrelaterade fenomen, god praxis och lagstiftningen som förändras.

16

I Räddningsinstitutets kommunikation beaktas jämställdheten mellan könen både i marknadsföringsmaterialet och i kommunikationen med de sökande. Räddningsinstitutet delar bland annat karriärberättelser om personer med olika bakgrund och lyfter fram att räddningsbranschen är öppen för alla. Dessutom genomför Räddningsinstitutet riktade marknadsföringskampanjer i syfte att bryta mot de traditionella könsrollerna och uppmuntra alla att söka sig till branschen.

Urval av de mål för hållbar utveckling som identifierats ganska ofta 2/2

15

Tyngdpunkten i processen för att utarbeta Trafikledsverkets investeringsprogram och utveckla konsekvensbedömningen låg på bedömningen av de sociala konsekvenserna och konsekvenserna för förlusten av biologisk mångfald. Det fästes uppmärksamhet vid hur många projekt som riktas till naturområdena, vilken deras sammanlagda inverkan på naturarealen och splittringen av livsmiljöerna är samt om projekten medför positiva effekter för den biologiska mångfalden.

13

Museiverket berättar om sitt samtidsdokumentationsprojekt om mångfaldig finskhet (Moninainen suomalaisuus), där verket utvecklade och testade museiarbetets praxis i dokumentationen av en kulturellt mångsidig, rasifierad eller mixed kulturidentitet och kulturarv. Projektet har ökat förståelsen för mångfaldig finskhet och kulturellt mångsidig identitet, och gjort bilden av finskhet i museisamlingarna mångsidigare.

Urval av de mål för hållbar utveckling som identifierats mest sällan 1/2

10

Inom **Senatkoncernen** genomfördes åtgärder som främjar den biologiska mångfalden vid sammanlagt 25 objekt. Åtgärderna varierade från slätterprojekt till bekämpning av främmande arter. För 20 objekt finns en handlingsplan som ska genomföras 2025. Det största enskilda projektet för bekämpning av främmande arter inleddes i Dragsviks garnisonsområde. Där rensades nästan två hektar på invasiva främmande arter.

9

Utbildningsstyrelsen beaktade starkare än tidigare de yrkesspecifika kompetenskraven för hållbar utveckling i grundreformerna av examina inom yrkesutbildningen. Till exempel i grunderna för grundexamen i affärsverksamhet som trädde i kraft i augusti 2024 stärks kompetensen inom företagsansvar och ansvarsfull affärsverksamhet samt utvecklingen av cirkulär ekonomi.

7

Skogscentralen hade huvudansvaret för genomförandet av projektet Lehtokeskusalueiden luontohelmet (Lundcentrens naturpärlor). Inom projektet kartlade man potentiella skötselobjekt i lundar, aktiverade skogsägare att vårda lundar, planerade, genomförde och övervakade naturvårdsarbeten, producerade utbildnings- och kommunikationsmaterial samt ordnade utbildningar.

6

Energimyndigheten uppdaterade föreskriften om tekniska nyckeltal för elnätet, som nätinnehavare varje år lämnar till Energimyndigheten för tillsyn. De nyckeltal som samlas in utökades med flera nyckeltal som hänför sig till kundbetjäningens kvalitet. Med hjälp av dessa nyckeltal kan man i framtiden bättre följa upp att kundernas rätt till god service och att få besvär behandlade tillgodoses.

Urval av de mål för hållbar utveckling som identifierats mest sällan 2/2

5

Naturresursinstitutet deltog i genomförandet av de nationella näringsrekommendationerna. Statens näringsdelegation rekommenderar kost som i högre grad är växtbaserad av både hälso- och miljöskäl. Syftet med rekommendationerna är att öka mängden grönsaker, bär och frukt, fullkornsspannmål, baljväxter, hållbart fångad eller odlad fisk samt att minska mängden rött kött, köttprodukter och salt på tallrikarna.

5

Geologiska forskningscentralen var med och utbildade lärare vid en lokal läroanstalt i Zambia i gruvmiljöfrågor. Genom utbildningsprogrammet främjas en mer hållbar användning av vattenresurser i Zambia. Gruvindustrin har en betydande roll i Zambias ekonomiska tillväxt, men det krävs fortfarande arbete bland annat i frågor som gäller miljö och vattenförvaltning.

5

I en lokal som förvaltningsnämnden för **Sveaborg tillhandahöll** presenterades doktoranden Sonja Repettis upplevelseutställning och forskning som lyfte fram mikroalgernas betydelse i havets ekosystem. På utställningen fick besökarna bekanta sig med mikroalger med hjälp av förstorade tredimensionella modeller. Dessutom genomfördes en enkät som användes för att utreda besökarnas kunskaper och uppfattningar om alger samt hur de förändrats under utställningsupplevelsen.

1

Verket för finansiell stabilitet upprätthåller och främjar en resolutionsram och ett insättningsgarantisystem för att alla insättare ska ha jämlik tillgång till sina insättningar under ekonomiska chocker. Verket övade på att betala insättningsgarantiersättningar. Under övningarna testades utbetalning av ersättningar i Finland och samarbetet mellan myndigheterna och kommunikationen med insättare tillsammans med de svenska och norska insättningsgarantimyndigheterna.

Hurdant fotavtryck lämnar organisationerna inom statsförvaltningen?

Beskrivningen av verksamhetens fotavtryck är en annan viktig del i hållbarhetsrapporten. All verksamhet har negativa eller positiva konsekvenser för organisationens verksamhetsmiljö. Därför är det mycket viktigt att kartlägga den egna organisationens fotavtryck och systematiskt arbeta för att minska det. Verksamhetens fotavtryck har granskats i **82 procent av ansvarsrapporterna**. (2023: 88 %, 2022: 87 % och 2021: 74 %). Antalet har minskat något jämfört med de senaste åren, eftersom ministeriernas rapportering om hållbar utveckling nästan inte alls behandlade fotavtrycket som en separat del.

42 %
av organisationerna
har satt upp som mål
att minska sitt fotavtryck.

Innehållet i fotavtrycket kan vara mycket likartat för olika organisationer. Därför kan andra organisationers arbete ge goda idéer och tips på hur man kan minska den egna verksamhetens fotavtryck.

Verksamhetens
fotavtryck har
granskats i

82 %
av ansvars-
rapporterna.

Det ekologiska fotavtrycket är fortfarande det delområde av fotavtrycket som identifierades mest

I anslutning till det ekologiska fotavtrycket rapporteras oftast

- anskaffningar
- energiförbrukning i lokaler
- avfallsmängder
 - resor
 - servering.

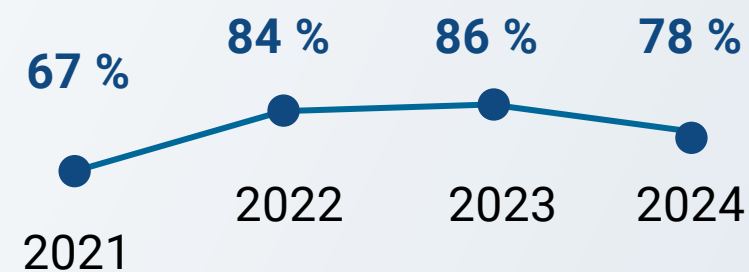
18 %

av organisationerna
har koldioxidavtrycket från den egna verksamheten minskat.

THL ordnade en kampanjvecka för planetär kost i Helsingfors i maj 2024.

Under kampanjveckan fick personalen klimatvänlig vegetarisk mat eller veganska rätter till lunch. Dessutom fick personalen information om den planetära tallriksmodellen och kosten samt om klimateffekterna av olika måltidsval.

78 %

rapporterade om de ekologiska konsekvenserna av deras verksamhet

15 %

av organisationerna
har infört ett miljösystem.

Rapporteringen om det sociala fotavtrycket har ökat stadigt under årens lopp

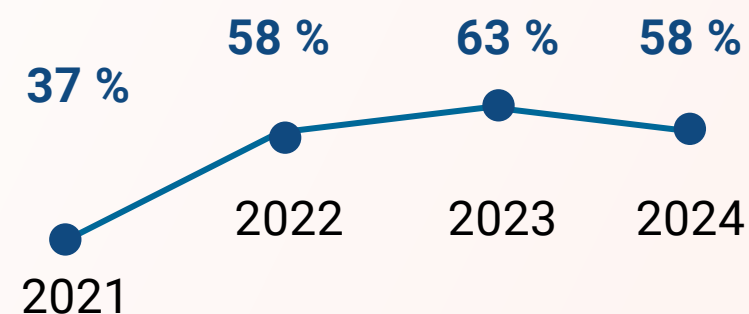
I anslutning till det sociala fotavtrycket rapporteras det oftast om

- personalens välbefinnande
- jämlikhet, likabehandling och mångfald
 - lönesättning
 - rekrytering
 - utbildning samt kompetensutveckling.

I rapporterna **för 2024** syntes samarbetsförhandlingar i flera organisationers sociala fotavtryck.

Academy of Brain belönade **Tullen** som den bästa främjaren av gemensamma studier. Användningsprocenten för webbutbildningar för Tullens personal ökade mer än fyrfaldigt jämfört med året innan. Dessutom utnyttjade Tullens medarbetare flitigt också statsförvaltningens gemensamma utbud i E-Oppiva.

58 %
rapporterade
om de sociala
konsekvenserna

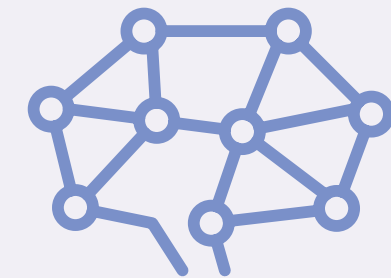
Ekonomi syns i alla delområden av fotavtrycket

I anslutning till det ekonomiska fotavtrycket rapporterar man oftast om

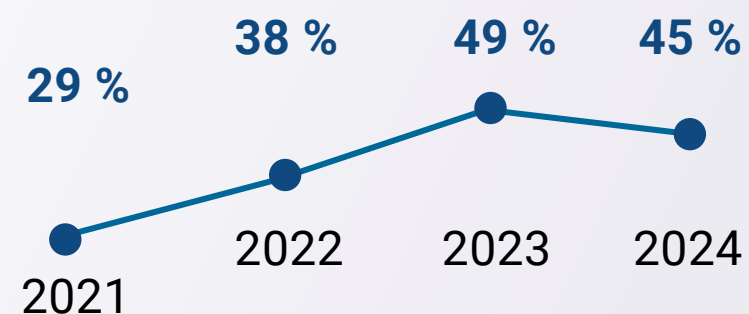
- anpassning av ekonomin
 - resursanvändning
- transparens i ekonomin.

Det ekonomiska fotavtrycket

syns ofta som en del av andra fotavtryck: till exempel innebär en minskning av lokalerna en minskning av både det ekologiska och det ekonomiska fotavtrycket.

Statskontoret inledde projektet **Datakonttori**, där man löser utmaningar kring informationshanteringen för att främja effektiv informationsanvändning. Till exempel ägarskap och förtydligande av åtkomsträttigheter är centrala i informationsledningen. Projektet har främjat öppnare och mer transparent informationsdelning.

45 %
rapporterade om
sina ekonomiska
konsekvenser

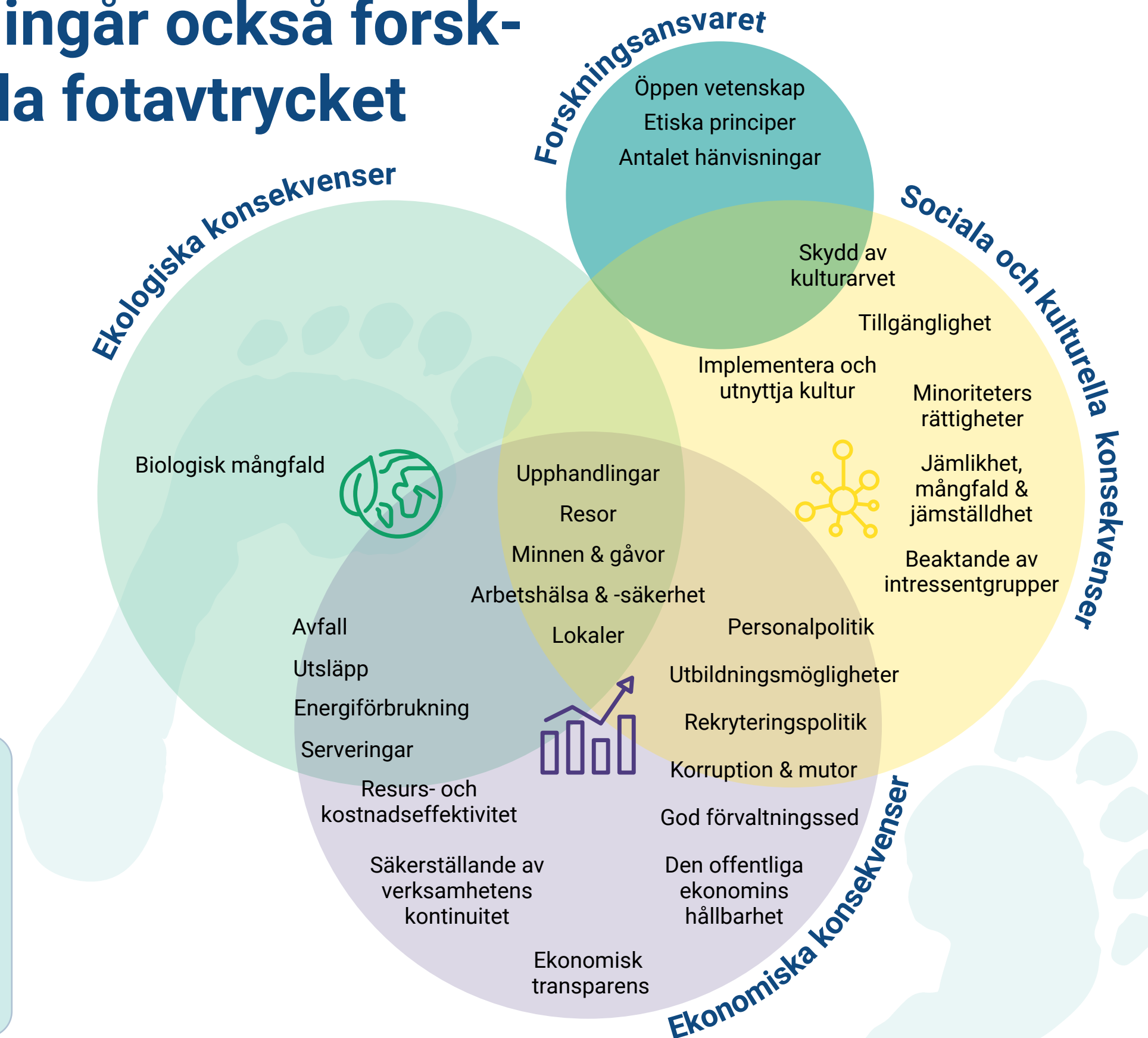
I organisationernas fotavtryck ingår också forskningsansvaret och det kulturella fotavtrycket

Organisationer som bedriver forskning har ofta i samband med sitt fotavtryck även rapporterat om sitt forskningsansvar och hur etisk forskning bedrivs. Forskningsansvaret omfattar bland annat

- öppen vetenskap
- etiska principer
- antalet hänvisningar till organisationens publikationer.

Det kulturella fotavtrycket är än så länge en ganska okänd del av fotavtrycket. Med kulturellt fotavtryck avses till exempel hur den egna verksamheten påverkar kulturarvet och genomförandet av kulturen, men kan även omfatta perspektiv på hur kultur kan utnyttjas som ett verktyg för att uppnå en hållbar framtid.

Meteorologiska institutet främjade utnyttjandet av öppna data genom att erbjuda forskningsmaterial i allt större utsträckning i Meteorologiska institutets tjänst Öppen data samt genom att utveckla öppna modellösningar till exempel för forskning kring luftkvaliteten och klimatet.

Slutsatser

Organisationerna inom statsförvaltningen verkar i en mycket likartad verksamhetsmiljö: de möter samma utmaningar och gynnas av samma saker.

Inom statsförvaltningen är det lättare att ta tag i vissa hållbarhetsteman än i andra. Till exempel betonar man varje år klimatgärningar och teman som rör hållbar konsumtion.

Ekonomin är den viktigaste och tydligaste begränsande eller möjliggörande faktorn.

Pro gradu-avhandling: framtidsutsikter för hållbarhetsarbetet inom statsförvaltningen

Sommaren 2025 publicerades en pro gradu-avhandling om **Statskontorets arbete och effekterna av det**.

Avhandlingen skrevs av *Roosa Laakso*.

Målet med den var att granska

- nuläget och framtiden för hållbarhetsrapporteringen inom statsförvaltningens organisationer
- bedöma vilka effekter Statskontorets arbete har som stöd för hållbarhetsarbetet och hållbarhetsrapporteringen
- samt bedöma vilken roll Statskontorets icke-bindande anvisningar har i organisationernas arbete.

Av avhandlingen framgick att organisationerna upplever det **utmanande att ställa upp mål och indikatorer** för hållbarhetsarbetet.

Dessutom önskar vissa organisationer att de skulle ha tillgång till fler **indikatorer som är gemensamma för alla** för att förbättra jämförbarheten mellan rapporterna.

I avhandlingen lyftes också tanken att **resultatstyrningen kunde utvecklas till stöd för hållbarhets- och ansvarsarbetet i högre grad**. På så sätt kunde hållbarhetsarbetet förenhetligas på ett bättre sätt inom statsförvaltningen.

”

Jag önskar att det skulle finnas en mer enhetlig vy på nationell nivå också... Om man hade fler gemensamma mål, tror jag att man med hjälp av gemensamma verktyg, resultatstyrning och systemutveckling skulle få rejäl genomslagskraft i detta.”

- Utdrag ur en intervju

Bekanta dig med avhandlingen i Aalto-universitetets arkiv.

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Kontakt:

kestavyys@valtiokonttori.fi